

Маніпуляції та можливі фейки у друкованих медіа

Звертайте увагу на заголовки!
Чи відповідає він інформації в тексті? Чи містить він категоричні твердження, які не можна перевірити? Чи є він сенсаційним?

Звертайте увагу, хто головне джерело інформації.
Наскільки воно надійне? Чи можна перевірити надану ним інформацію? Чи це лише чуточки, подані як факти?

Аналізуйте, чи містить текст оцінкові судження

Аналізуйте, наскільки пов'язані між собою події, про які йдеться у статті. Чи одне впливає з іншого? Чи зв'язок є зманіпульованим?

Звертайте увагу на фотографії-ілюстрації. Чи покликані вони викликати сильну негативну емоцію?

Маркери маніпуляцій у статтях (пресі та онлайн-медіа):

- використання неідентифікованих джерел, чуток, які неможливо перевірити
- штучне об'єднання в один матеріал не пов'язаних між собою подій
- емоційно забарвлені слова, якими описують людей та явища
- категоричні оцінкові судження
- заклики до дій

Маніпуляції та фейки в соцмережах

Завжди намагайтесь знайти первинне джерело інформації, яка активно поширюється в соцмережах

Звертайте увагу на екаунт-сторінку, з якої поширюється інформація. Коли вона була створена (наскільки давно)

Скільки підписників? (друзів, послідовників/ followers)

Скільки осіб поділились інформацією? (кількість репостів/shares, likes)

Маркери маніпуляцій та можливих фейків у соцмережах:

- підозрілі екаунти, з яких поширюється інформація
- неймовірна, шокуюча інформація
- хвилеподібне поширення певного повідомлення
- відсутність посилань на першоджерело

Звертайте увагу на загальний характер попередніх повідомлень (posts). Порівнюйте тенденції

Маніпуляції на телебаченні

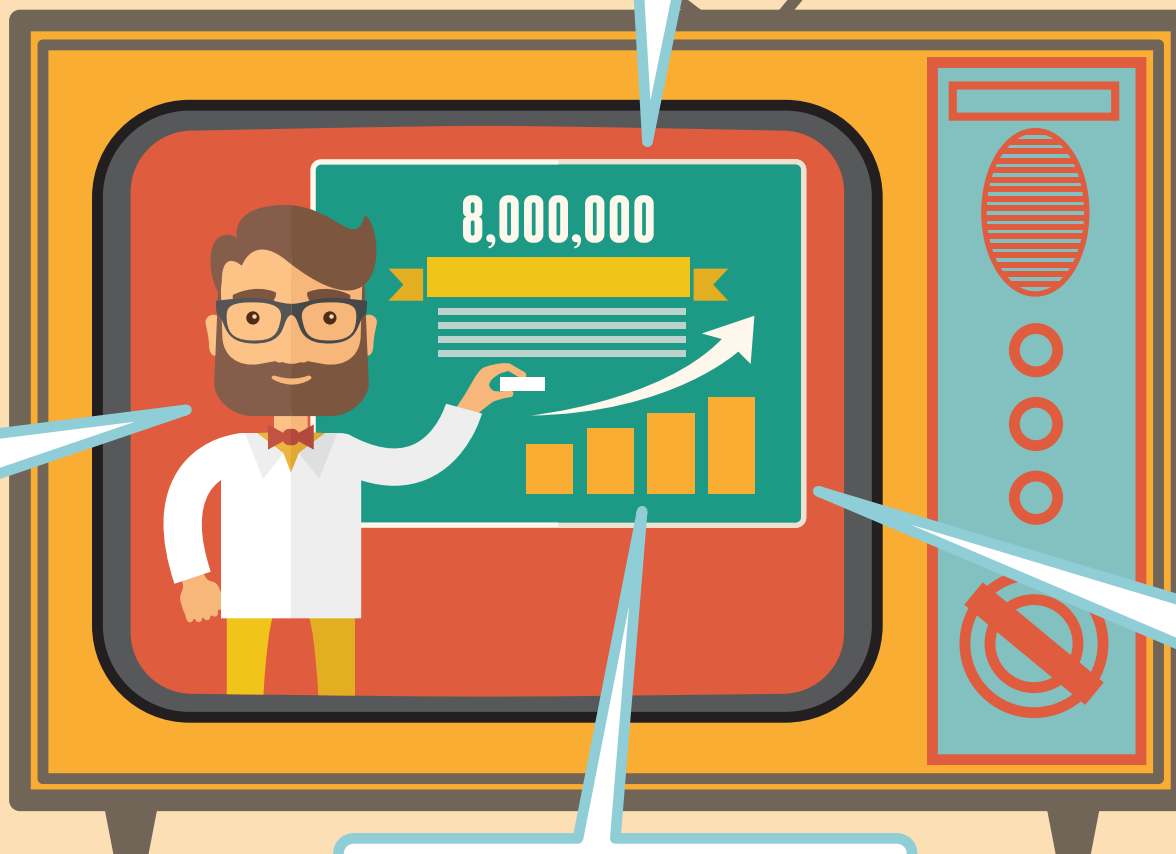
Аналізуйте контент загалом, порівнюючи з іншими медіа. Чи чули ви про один і той самий факт з різних джерел?

Уважно стежите за телекартинкою. Чи відповідає зображення твердженням?

Маркери маніпуляцій та можливих фейків у телесюжетах:

- неймовірні історії
- гостра та емоційна лексика
- невідповідність "картинки" і тверджень журналіста
- оцінкові судження журналіста
- "свідчення очевидців", які неможливо перевірити

Розрізняйте між чутками та фактами. Хто є джерелом інформації? Чи можна її перевірити?

Зверніть увагу на цитованих експертів. Чи ви чули їх раніше? Чи знаєте, яка у них професійна репутація? У випадку сумнівів, завжди можна скористатись пошуком в інтернеті

Аналізуйте, чи замовчується в телесюжетах певна інформація, на основі порівнянь з іншими медіа.

Анализ видеоматериала

1. Дайте ответ:

Вопрос:	Ответ 1:	Ответ 2:
1) Что вы только что посмотрели?		
2) Можно ли доверять этой информации?		
3) Данный материал подготовил профессионал?		
4) Понравился ли Вам материал с точки зрения его правдивости и полезности?		

1. Оцените стандарт:

Где: 1 бал – стандарт присутствует; 0,5 баллов – частично (не уверен); 0 баллов – стандарта явно нет.

- Баланс мнений и точек зрения		
- Полнота передачи фактов и информации по материалу		
- Разграничение фактов от мнений/комментарий		
- Достоверность		
- Ссылка на источник информации		
- Точность изложения материала		
Общая:		

Заголовки

Проаналізуйте ці заголовки. Чи є вони фейками? Чому ви зробили такий висновок?

- Білорусь відмовляється від своєї грошової одиниці і переходить на російський рубль
- Облрада Закарпаття проголосувала за приєднання цієї області до Угорщини
- Експерт: "Наступного тижня Україна оголосить себе країною-банкрутом"
- В мережі з'явилося відео російських військ, які стягнули до кордону з Україною
- Дмитро Ярош заявив, що стане наступним Президентом України
- У Києві перекрито рух транспорту на вулиці Хрещатик
- Співак Девід Боуї виступить з концертом у Донецьку
- Британські ЗМІ отримали ексклюзивне фото організатора теракту у Бангкоку
- Мобільні оператори підвищили плату за дзвінки в межах країни вдвічі
- Колишній президент Чехії Вацлав Клаус: Крим ніколи не був частиною України
- Учні українських шкіл зобов'язали знищувати снігурів, бо вони прилітають в Україну взимку з Росії
- З наступного місяця доступ до Facebook буде коштувати \$3 на місяць
- Цього року пенсії в Криму підвищили вдвічі
- Російська соцмережа Вконтакте видалила профілі всіх українських користувачів, щоб вони не могли писати там нічого антиросійського
- Вулицю Фрунзе у Києві перейменували на Кирилівську
- Барабанщика російської групи "Корозія металу" силою змусили піти служити до армії
- Молдавські вина визнано найкращими у світі
- Оприлюднено фотодокази чергового теракту бойовиків "Ісламської держави" в Туреччині